

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

10 päivänä marraskuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely — Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa — Eurooppalainen pidätysmääräys — Puitepätös 2002/584/YOS — 1 artiklan 1 kohta — Käsite ”oikeudellinen päätös” — 6 artiklan 1 kohta — Käsite ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen” — Rikspolisstyrelsenin (poliisiylhallitus, Ruotsi) vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanemista varten antama eurooppalainen pidätysmääräys

Asiassa C-452/16 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus) on esittänyt 16.8.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

Krzysztof Marek Poltorak,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.10.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Krzysztof Marek Poltorak, edustajanaan S. Wester, advocaat,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman, H. Stergiou ja B. Koopman,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze, M. Hellmann, J. Möller ja R. Riegel,
- Kreikan hallitus, asiamiehenään E. Tsaousi,
- Suomen hallitus, asiamiehenään S. Hartikainen,
- Ruotsin hallitus, asiamiehinään A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev ja F. Bergius,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

— Euroopan komissio, asiamiehinään R. Troosters ja S. Grünheid,
kuultuaan julkisasiamiehen 19.10.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24; jäljempänä puitepäätös), 1 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty Rikspolisstyrelsenin (poliisilyhallitus, Ruotsi) antaman sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä Alankomaissa, jonka kohteena on Krzysztof Marek Poltorak ja joka koskee yhden vuoden ja kolmen kuukauden pituisen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa Ruotsissa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Puitepäätöksen johdanto-osan viidennestä yhdeksänten perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(5) Unionille asetettu tavoite tulla vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaksi alueeksi johtaa EU:n jäsenvaltioiden välisen, rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen poistamiseen ja sen korvaamiseen oikeusviranomaisten välisillä luovuttamisjärjestelyillä. Lisäksi uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syytteeseen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella on aiheellista korvata jäsenvaltioiden tähänastiset perinteiset yhteistyösuhteet rikosoikeudellisten päätösten, sekä ennen tuomiota annettujen että lopullisten, vapaan liikkuvuuden järjestelmällä.
  - (6) Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.
  - (7) Koska tavoitteena olevaa, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuvan monenvälisen luovuttamisjärjestelmän korvaamista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä [EU] 2 artiklassa tarkoitetun ja [EY] 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
  - (8) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös henkilön luovuttamisesta.

(9) Keskusviranomaisten tehtävä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa on rajoitettava käytännön ja hallinnollisen tuen antamiseen.”

4 Puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

– –”

5 Puitepäätöksen 3, 4 ja 4 a artiklassa luetellaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat ja harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet. Puitepäätöksen 5 artikla koskee erityistapauksissa annettavia pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion takeita.

6 Puitepäätöksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.

2. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on täytäntöönpanojäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, joka on toimivaltainen panemaan täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.

3. Kukin jäsenvaltio ilmoittaa neuvoston pääsihteeristölle, mikä on sen kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen oikeusviranomainen.”

7 Puitepäätöksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Keskusviranomaiseen turvautuminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jokainen jäsenvaltio voi nimetä keskusviranomaisen tai, oikeusjärjestyksensä niin vaatiessa, useita keskusviranomaisia avustamaan toimivaltaisia oikeusviranomaisia.

2. Jäsenvaltio voi, jos sen oikeusjärjestelmän rakenne sitä edellyttää, antaa keskusviranomaisensa tai keskusviranomaistensa hallinnolliseksi tehtäväksi eurooppalaisten pidätysmääräysten sekä kaiken muun niihin liittyvän virallisen kirjeenvaihdon lähettämisen ja vastaanottamisen.

Jäsenvaltio, joka haluaa käyttää tässä artiklassa tarkoitettua mahdollisuutta, toimittaa nimettyä keskusviranomaista tai nimettyjä keskusviranomaisia koskevat tiedot neuvoston pääsihteeristöön. Nämä tiedot sitovat pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kaikkia viranomaisia.”

Alankomaiden oikeus

- 8 Puitepäätös on saatettu osaksi Alankomaiden lainsäädäntöä luovuttamisesta annetulla lailla (Overleveringswet). Tämän lain 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan

--

- b) ’eurooppalaisella pidätysmääräyksellä’ kirjallista päätöstä, jonka Euroopan unionin jäsenvaltion oikeusviranomaisen on antanut henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisen toimesta;

--

- i) ’pidätysmääräyksen antavalla’ oikeusviranomaisella Euroopan unionin jäsenvaltion sellaista oikeusviranomaista, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys;

--”

- 9 Luovuttamisesta annetun lain 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Luovuttaminen tapahtuu yksinomaan toisen Euroopan unionin jäsenvaltion pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle tämän lain säännösten tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti”.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 Göteborgs Tingsrätt (Göteborgin käräjäoikeus, Ruotsi) määräsi 21.12.2012 Krzysztof Marek Poltorakille, joka on Puolan kansalainen, yhden vuoden ja kolmen kuukauden pituisen vankeusrangaistuksen törkeästä pahoinpitelystä. Ruotsin poliisiylhallitus antoi 30.6.2014 Poltorakia koskevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen tämän rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi Ruotsissa.
- 11 Rechtbank Amsterdamissa, joka on kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisen, pantiin vireille Poltorakin kiinni ottamista ja luovuttamista Ruotsin viranomaisille koskeva asia.
- 12 Rechtbank Amsterdam osoitti Ruotsin viranomaisille kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanutta viranomaista koskeneen tietopyynnön, jonka perusteella se sai tietoja muun muassa tämän viranomaisen rakenteesta, riippumattomuudesta, toiminnasta ja toimivallasta sekä menettelystä ja perusteista, joiden nojalla kyseinen viranomaisen päättää eurooppalaisten pidätysmääräysten antamisesta vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.
- 13 Näiden tietojen valossa sekä eurooppalaista pidätysmääräystä koskevista kansallisista käytännöistä 21.10.2008 laaditusta neuvoston arviointiraportista (Neljännen keskinäisen arviointikierroksen raportti ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen käytännön soveltaminen ja vastaavat luovuttamismenettelyt jäsenvaltioiden välillä”: Ruotsia koskeva raportti (9927/1/08/REV 2)) ilmenevien seikkojen perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma siitä, onko katsottava, että Ruotsin poliisiylhallituksen kaltaisen poliisiviranomaisen antama eurooppalainen pidätysmääräys on

pitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun oikeusviranomaisen antama, ja onko tämä eurooppalainen pidätysmääräys näin ollen puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudellinen päätös.

- 14 Kyseinen tuomioistuin pohtii tältä osin, onko puitepäätöksessä tarkoitettuja käsitteitä ”oikeudellinen päätös” ja ”oikeusviranomainen” tulkittava unionin oikeuden itsenäisinä käsitteinä vai voivatko jäsenvaltiot vapaasti määrittellä niiden merkityksen ja ulottuvuuden.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että siinä tapauksessa, että näitä käsitteitä on pidettävä unionin oikeuden itsenäisinä käsitteinä, ne merkitsevät, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antajan on oltava viranomainen, jonka asema ja toimivalta ovat sellaiset, että se voi antaa riittävää oikeudellista suojaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisvaiheessa. Kun otetaan huomioon vastavuoroisen tunnustamisen periaate, johon puitepäätös pohjautuu, se katsoo, että tämän viranomaisen on oltava tuomioistuin tai syyttäjä, ja sulkee näin ollen pois sen, että poliisiviranomainen voisi antaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että siinä tapauksessa, että nämä käsitteet kuuluvat jäsenvaltioiden kansallisen oikeuden alaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin harkintavaltaansa käyttäessään noudatettava unionin oikeutta. Se viittaa näin ollen periaatteisiin, jotka unionin tuomioistuin on johtanut tehokasta oikeussuojakeinoa luovuttamismenettelyssä koskevan oikeuden osalta 30.5.2013 annetun tuomion F. (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358) 46 ja 47 kohdassa ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisvaiheessa taattavan oikeudellisen suojan osalta 1.6.2016 annetun tuomion Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385) 56 kohdassa.
- 17 Näissä olosuhteissa rechtbank Amsterdam päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Ovatko puitepäätöksen – – 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmaisu ’oikeusviranomainen’ ja puitepäätöksen – – 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmaisu ’oikeudellinen päätös’ unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä?
- 2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: minkä kriteerien perusteella voidaan vahvistaa, onko pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomainen ’oikeusviranomainen’ ja sen antama eurooppalainen pidätysmääräys näin ollen ’oikeudellinen päätös’?
- 3) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: kuuluuko Ruotsin poliisiylhallinto puitepäätöksen – – 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun käsitteen ’oikeusviranomainen’ piiriin, ja onko kyseisen viranomaisen antama eurooppalainen pidätysmääräys näin ollen puitepäätöksen – – 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ’oikeudellinen päätös’?
- 4) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: onko kansallisen viranomaisen, kuten Ruotsin poliisiylhallinnon, nimeäminen pidätysmääräyksen antavaksi oikeusviranomaiseksi unionin oikeuden mukaista?”

Kiireellinen menettely

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrätystä kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 19 Tämän pyynnön tueksi se vetoaa muun muassa siihen, että Poltorakiin kohdistuu parhaillaan vapaudenriisto odotettaessa, että hänet tosiasiallisesti luovutetaan Ruotsin viranomaisille.

- 20 Ensinnäkin on todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Se voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 21 Toiseksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että pääasian asianosaiseen kohdistuu parhaillaan vapaudenriisto ja että hänen vapaudenriistonsa jatkaminen riippuu pääasian ratkaisusta (ks. tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 24 kohta). Vapaudenriisto, jonka kohteena Poltorak on, on ennakkoratkaisupyyntöön esittäneen tuomioistuimen esittämien selvitysten mukaan määrätty häntä koskevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä.
- 22 Unionin tuomioistuimen neljäs jaosto on näin ollen esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 31.8.2016 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön ennakkoratkaisupyyntöön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä, toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, selvittää ennen kaikkea, onko puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu käsite ”oikeusviranomainen” unionin oikeuden itsenäinen käsite ja onko tätä 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen poliisiviranomainen kuuluu tässä säännöksessä tarkoitetun käsitteen ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen” alaan, jolloin eurooppalaista pidätysmääräystä, jonka se on antanut vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen sisältävän tuomion täytäntöönpanemiseksi, voidaan pitää puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna oikeudellisena päätöksenä.
- 24 Aluksi on syytä palauttaa mieleen, että puitepäätöksen tavoitteena on, kuten erityisesti sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdasta sekä sen johdanto-osan viidennestä ja seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee, korvata rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13.12.1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuva monenvälinen luovuttamisjärjestelmä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvilla oikeusviranomaisten välisillä rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamisjärjestelyillä tuomioiden täytäntöönpanoa tai syytetoimenpiteitä varten (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi puitepäätöksellä pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Sekä jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen merkitys, koska niiden avulla voidaan luoda ja pitää yllä alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja. Keskinäisen luottamuksen periaate edellyttää etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 27 Vastavuoroisen tunnustamisen periaate, joka on oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, tarkoittaa puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan, että jäsenvaltiot ovat lähtökohtaisesti velvollisia panemaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä tällaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vain tyhjentävästi puitepäätöksen 3 artiklassa luetelluissa täytäntöönpanosta kieltäytymisen ehdottomissa tapauksissa tai puitepäätöksen 4 ja 4 a artiklassa luetelluissa täytäntöönpanosta kieltäytymisen harkinnanvaraisissa tapauksissa. Lisäksi eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle voidaan asettaa vain puitepäätöksen 5 artiklassa tyhjentävästi lueteltuja ehtoja (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 79 ja 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 On kuitenkin niin, että ainoastaan puitepäätöksen 1 artiklassa tarkoitetut eurooppalaiset pidätysmääräykset on pantava täytäntöön sen säännösten mukaisesti. Puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että eurooppalainen pidätysmääräys on oikeudellinen päätös, mikä edellyttää, että sen antaa puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeusviranomainen.
- 29 Tämän säännöksen sanamuodon mukaan pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.
- 30 Vaikka puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa viitataan jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, on todettava, että tämä viittaus rajoittuu koskemaan sen oikeusviranomaisen nimeämistä, jolla on toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys. Näin ollen viittaus ei koske oikeusviranomaisen käsitteen määritelmää itsessään.
- 31 Näin ollen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun oikeusviranomaisen käsitteen merkitystä ja ulottuvuutta ei voida jättää kunkin jäsenvaltion harkintaan (ks. analogisesti tuomio 17.7.2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, 43 kohta ja tuomio 16.11.2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, 38 kohta).
- 32 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa olevaa oikeusviranomaisen käsitettä on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti koko unionin alueella, ja tässä tulkinnassa on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon sekä säännöksen sanamuoto että asiayhteys ja kyseisellä puitepäätöksellä tavoiteltu päämäärä (ks. analogisesti tuomio 28.7.2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 33 Puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdan sanamuodosta on siten todettava, että säännökseen sisältyvällä sanalla ”oikeusviranomainen” ei siis viitata ainoastaan jäsenvaltion tuomareihin tai tuomioistuimiin, vaan se voi kattaa laajemmin asianomaisessa oikeusjärjestyksessä oikeudenkäyttöön osallistuvat viranomaiset.
- 34 On kuitenkin todettava, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettua oikeusviranomaisen käsitettä ei voida tulkita siten, että se voisi kattaa myös jäsenvaltion poliisiviranomaiset.
- 35 Kyseisessä käsitteessä käytetty sana ”oikeudellinen” ei yleisessä merkityksessään ensiksikään viittaa poliisiviranomaisiin. Sana viittaa lainkäyttövaltaan, joka, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa, on oikeusvaltion toiminnalle tunnusomaisen vallanjako-opin mukaisesti erotettava täytäntöönpanovallostaa. Oikeusviranomaisilla tarkoitetaan perinteisesti oikeudenkäyttöön osallistuvia viranomaisia erotuksena täytäntöönpanovaltaa harjoittavista hallinto- tai poliisiviranomaisista.
- 36 Toiseksi puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdan sanamuodon tällaista tulkintaa vahvistaa asiayhteys, johon tämä säännös kuuluu.

- 37 Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa, sellaisena kuin siitä määrättiin EU 31 artiklassa, on erotettava poliisiyhteistyöstä, sellaisena kuin siitä määrättiin EU 30 artiklassa.
- 38 Toisaalta oikeusviranomaisen käsite on ymmärrettävä puitepäätöksen asiayhteydessä siten, että se kattaa rikosoikeuden alan oikeudenkäyttöön osallistuvat viranomaiset poliisiviranomaisia lukuun ottamatta.
- 39 Tältä osin unionin tuomioistuin on todennut, että puitepäätöksessä tarkoitettujen jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt tapahtuvat puitepäätöksen mukaisesti kaikilta osin tuomioistuimen valvonnassa, joten eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskeviin päätöksiin liittyvät kaikki tämän tyyppisille päätöksille ominaiset takeet (ks. vastaavasti tuomio 30.5.2013, F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 39 ja 46 kohta).
- 40 Erityisesti puitepäätöksen johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta käy ilmi, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös hänen luovuttamisestaan. Lisäksi puitepäätöksen 6 artiklan mukaan oikeusviranomaisen on tehtävä paitsi tämä päätös myös päätös kyseisen pidätysmääräyksen antamisesta. Oikeusviranomaisen toimia edellytetään myös muissa luovuttamismenettelyn vaiheissa, kuten etsityn henkilön kuulemisen, henkilön vapaudenriiston jatkamista koskevan päätöksen tai hänen väliaikaisen siirtämisensä yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 30.5.2013, F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 45 kohta).
- 41 Tässä asiayhteydessä jäsenvaltiot voivat puitepäätöksen 7 artiklan nojalla – kyseisessä säännöksessä säädetyin edellytyksin ja jos jäsenvaltioiden oikeudellisten järjestelmien rakenne sitä edellyttää – turvautua muuhun kuin oikeusviranomaiseen eli keskusviranomaiseen eurooppalaisten pidätysmääräysten lähettämisen ja vastaanottamisen osalta.
- 42 Vaikka jäsenvaltion poliisin keskusviranomainen voi kuulua kyseisessä artiklassa tarkoitetun keskusviranomaisen käsitteen alaan, on niin, että kun kyseinen artikla luetaan puitepäätöksen johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen valossa, siitä käy ilmi, että tällaisen keskusviranomaisen tehtävä rajoittuu käytännön ja hallinnollisen tuen antamiseen toimivaltaisille oikeusviranomaisille. Puitepäätöksen 7 artiklassa annettu mahdollisuus ei siis voi ulottua siihen, että jäsenvaltiot voisivat tällä keskusviranomaisella korvata toimivaltaiset oikeusviranomaiset siltä osin kuin kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevasta päätöksestä.
- 43 On todettava kolmanneksi, että puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdan tulkitseminen siten, että kyseinen säännös kattaisi myös poliisiviranomaisen, olisi vastoin edellä 24–27 kohdassa mainittuja puitepäätöksen tavoitteita.
- 44 Vastavuoroisen tunnustamisen periaate, joka ilmaistaan puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa ja jonka nojalla täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on pantava täytäntöön pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen antama pidätysmääräys, perustuu sille olettamalle, että oikeusviranomainen on harjoittanut laillisuusvalvontaa jo ennen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa.
- 45 Se, että pidätysmääräyksen antaa poliisiviranomaisen kaltainen muu kuin oikeusviranomainen, ei voi saada täytäntöönpanosta vastaavaa oikeusviranomaisesta vakuuttuneeksi siitä, että tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen on kohdistettu tällaista laillisuusvalvontaa, eikä se näin ollen riitä perustamaan edellä 25 kohdassa mainittua jäsenvaltioiden välistä vankkaa luottamusta, joka on puitepäätöksen perusta. Tältä osin merkityksellömiä ovat poliisiviranomaisten erityinen organisaatio täytäntöönpanovallan puiteissa ja niiden mahdollisen riippumattomuuden aste.

- 46 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeusviranomaisen käsitettä on tulkittava siten, että poliisiviranomaiset eivät kuulu tämän käsitteen alaan, joten näiden viranomaisten antamaa eurooppalaista pidätysmääräystä ei voida pitää puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna oikeudellisena päätöksenä.
- 47 Tätä tulkintaa ei horjuta se, että kuten Ruotsin hallitus totesi unionin tuomioistuimelle esittämässään huomautuksissa, pääasiassa kyseessä olevan poliisiviranomaisen toimivalta on tiukasti rajattu asioihin, joissa on kyse sellaisen tuomion täytäntöönpanosta, jonka tuomioistuin on antanut tuomioistuinmenettelyn päätteeksi ja joka on saanut lainvoiman.
- 48 Ruotsin hallituksen unionin tuomioistuimelle esittämistä seikoista käy ilmi, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan päätöksen tekee viime kädessä pääasiassa kyseessä oleva poliisiviranomainen eikä oikeusviranomainen.
- 49 Yhtäältä poliisiviranomainen ei anna eurooppalaista pidätysmääräystä vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen sisältävän tuomion antaneen tuomioistuimen pyynnöstä vaan vankeinhoitoviranomaisten pyynnöstä.
- 50 Toisaalta pääasiassa kyseessä olevalla poliisiviranomaisella on harkintavaltaa siltä osin kuin kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta, kun otetaan huomioon, että se on ainoa viranomainen, jolla on toimivalta tarkistaa, että tämän antamisen edellytykset, sellaisina kuin niistä säädetään puitepäätöksessä, täyttyvät, ja – kyseessä olevia eri intressejä, myös asianomaisen henkilön intressejä, arvioituaan – ratkaista, onko pidätysmääräyksen antaminen oikeasuhteista.
- 51 Ruotsin hallituksen unionin tuomioistuimelle toimittamien tietojen perusteella tähän harkintavaltaan ei kohdistu viran puolesta laillisuusvalvontaa.
- 52 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeusviranomaisen käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite ja että tätä 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että Ruotsin poliisiylihallituksen kaltainen poliisiviranomainen ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettua pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen käsitteen alaan, joten eurooppalaista pidätysmääräystä, jonka se on antanut vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen sisältävän tuomion täytäntöönpanemiseksi, ei voida pitää puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna oikeudellisena päätöksenä.

Neljäs kysymys

- 53 Ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen neljänten kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Tämän tuomion vaikutusten rajoittaminen ajallisesti

- 54 Alankomaiden hallitus ja Euroopan komissio pyysivät istunnossa unionin tuomioistuinta rajoittamaan annettavan tuomion vaikutuksia ajallisesti siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin katsoo, että Ruotsin poliisiylihallituksen kaltainen poliisiviranomainen ei kuulu puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeusviranomaisen käsitteen piiriin. Ne mainitsivat lähinnä ne mahdolliset vaikutukset, joita tällä tuomiolla voi olla sellaisten asioiden kannalta, joissa eurooppalaisen pidätysmääräyksen on antanut viranomainen, joka ei ole tässä säännöksessä tarkoitettu oikeusviranomainen.
- 55 Tässä yhteydessä on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tulkinnalla, jonka unionin tuomioistuin SEUT 267 artiklassa sille annettua toimivaltaa käyttäen antaa unionin oikeussäännölle, selvennetään ja täsmennetään kyseisen oikeussäännön merkitystä ja ulottuvuutta niin, että unionin

tuomioistuimen tulkinnasta ilmenee, miten tätä oikeussääntöä täytyy tai olisi täytynyt tulkita ja soveltaa sen voimaantulosta lähtien. Tästä seuraa, että tuomioistuimet siis voivat ja niiden täytyy soveltaa näin tulkittua sääntöä myös oikeussuhteisiin, jotka ovat syntyneet ja jotka on perustettu ennen tulkintapyyntöä koskevan tuomion julistamista, jos edellytykset kyseisen oikeussäännön soveltamista koskevan asian käsittelylle toimivaltaisissa tuomioistuimissa muuten täyttyvät (tuomio 17.9.2014, Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 56 Näin ollen unionin tuomioistuin voi ainoastaan poikkeustapauksissa unionin oikeusjärjestykseen kuuluvaa yleistä oikeusvarmuuden periaatetta soveltaen rajoittaa kaikkien asianomaisten henkilöiden mahdollisuutta vedota sen tulkitsemaan oikeussääntöön vilpittömässä mielessä perustettujen oikeussuhteiden pätevyyden kyseenalaistamiseksi. Jotta tällainen rajoittava päätös voitaisiin tehdä, kahden olennaisen edellytyksen, eli asianomaisten vilpittömän mielen ja vakavien vaikeuksien uhan, on täyttyvä (tuomio 27.2.2014, Transportes Jordi Besora, C-82/12, EU:C:2014:108, 41 kohta ja tuomio 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International ym., C-110/15, EU:C:2016:717, 60 kohta).
- 57 Nyt käsiteltävässä asiassa muun muassa edellä 13 kohdassa mainitusta neuvoston 21.10.2008 päivätystä arviointiraportista ilmenee, että neuvosto on aiemmin arvostellut pääasiassa kyseessä olevan poliisiviranomaisen antamia eurooppalaisia pidätysmääräyksiä yhteensopimattomuudesta oikeusviranomaisen nimeämistä koskevan vaatimuksen kanssa. Näin ollen ei voida katsoa, että objektiivinen ja huomattava epävarmuus unionin säännösten ulottuvuudesta olisi saanut Ruotsin kuningaskunnan toimimaan unionin oikeuden vastaisesti.
- 58 Tämän tuomion vaikutuksia ei näin ollen ole syytä rajoittaa ajallisesti.

Oikeudenkäyntikulut

- 59 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeusviranomaisen käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite, ja tätä 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että Rikspolisstyrelsenin (poliisiylihallitus, Ruotsi) kaltainen poliisiviranomainen ei kuulu kyseisessä säännöksessä tarkoitettun pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen käsitteen alaan, joten eurooppalaista pidätysmääräystä, jonka se on antanut vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen sisältävän tuomion täytäntöönpanemiseksi, ei voida pitää puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna oikeudellisena päätöksenä.

Allekirjoitukset